

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát
Křížová 22, 603 00 Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-2156/23-B
Sp. zn. ČŠIB-S-409/23-B

Název	Základní škola Černovice, okres Blansko
Sídlo	č.p. 97, 679 75 Černovice
E-mail	zscernovice@email.cz
IČO	62 073 214
Identifikátor	600 105 954
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavla Davidová
Zřizovatel	obec Černovice
Místo inspekční činnosti	č.p. 97, Černovice
Inspekční činnost na místě	16. 10. 2023 – 17. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Černovice, okres Blansko (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny a školní jídelny-výdejny.

Počet žáků se od poslední inspekční činnosti v roce 2015 mírně zvýšil. V době inspekční činnosti bylo ve dvou třídách vzděláváno 38 žáků prvního až pátého ročníku, z toho tři žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a 11 žáků s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Do jednoho oddělení školní družiny bylo k pravidelné denní docházce zapsáno 27 účastníků, čímž škola překročila nejvyšší povolený počet 25 účastníků stanovený v rejstříku škol a školských zařízení. Škola je krajským úřadem určena jako škola pro poskytování bezplatné jazykové přípravy žákům s odlišným mateřským jazykem. Je otevřená přijímání žáků i z okolních obcí.

Školní stravování je žákům zajišťováno ve školní jídelně-výdejně na základě smluvního vztahu s Mateřskou školou Černovice, okres Blansko. Ke zlepšení stravovacích návyků žáků je škola zapojena do projektů „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V průběhu inspekční činnosti bylo patrné, že stanovenou základní vizi poskytovaného vzdělávání škola postupně uskutečňuje a všichni zaměstnanci se s ní ztotožňují. Koncepční cíle definované ředitelkou školy (dále „ředitelka“) vycházely z pravidelné autoevaluace školy a současně reflektovaly aktuální trendy ve školství. Velká pozornost byla věnována podpoře digitálních technologií. K zefektivnění komunikace se zákonnými zástupci a k digitalizaci začala škola využívat školní elektronický systém, zlepšila se vybavenost prostředky digitálních technologií. Pozitivní změny byly zaznamenány i v personální oblasti. Přijímáním širokého spektra žáků škola vytváří vhodné podmínky pro inkluzivní vzdělávání.

Ředitelka má s vedením školy dlouholeté zkušenosti, přesto nastavený systém řízení vykazoval v dílčích oblastech nedostatky. Ty byly zjištěny ve vedení zákonem požadované dokumentace, v kontrolní a hospitační činnosti i v průběhu vzdělávání žáků při provedených inspekčních hospitačních. Realizovaná kontrolní a hospitační činnost umožňuje ředitelce získávat informace o kvalitě poskytovaného vzdělávání, chybí však analýza a systematické vyvozování dalších kroků ke zkvalitňování základního i zájmového vzdělávání. Jako funkční nástroj pro metodické vedení pedagogických pracovníků neslouží ani pedagogická rada. Ta se na svých jednáních dostatečně nezabývá projednáváním obecných závěrů z hospitační činnosti, sdílením poznatků z akcí dalšího vzdělávání, analýzou výsledků vzdělávání žáků a opatřeními vedoucími ke zkvalitnění vzdělávacího procesu. Efektivně je vzhledem k velikosti školy nastavena vzájemná informovanost zaměstnanců školy, která je zajišťována zejména při každodenní neformální komunikaci.

Doplněním požadované odborné kvalifikace jedné z vyučujících se podařilo vytvořit plně kvalifikovaný stabilní pedagogický tým. Pedagožky včetně ředitelky se dle možností a potřeb školy účastní seminářů v rámci dalšího vzdělávání, chybí však vzdělávací akce zaměřené na formativní hodnocení, aktivizující metody a formy výuky. V rámci výměny profesních zkušeností je přínosná metodická spolupráce s řediteli škol na setkáních Místní akční skupiny Boskovicko PLUS, z.s.

Poradenské služby ve škole zajišťuje společně s ředitelkou – výchovnou poradkyní školní metodička prevence. Škola provádí prvotní pedagogickou diagnostiku žáků se SVP.

Podpůrná opatření ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci žáků vhodně nastavuje a na základě průběžného vyhodnocování v případě potřeby modifikuje. Kromě žáků se SVP poskytuje významnou podporu žákům s OMJ. Zpracovává pro ně individualizované rozvojové plány, které vycházejí z aktuální úrovně osvojených vědomostí a dovedností žáků a nastavují konkrétní postupy a opatření v jejich vzdělávání. Žáci též absolvují výuku českého jazyka jako druhého cizího jazyka, k dispozici mají materiály k tomu určené. Je jim poskytována další individuální podpora ve výuce prostřednictvím asistentek pedagoga. Pro jejich snadnější orientaci v budově školy a osvojování si českého jazyka v přirozených souvislostech bylo prostředí školy opatřeno dvojjazyčnými nápisy. V rámci primární prevence škola volí vhodné nástroje a aktivity, podporující mj. sociální kompetence žáků a pozitivní třídní klima (komunitní kruhy, schránka důvěry, průběžný monitoring vztahů mezi žáky, preventivní programy ve spolupráci s externími organizacemi aj.). Rizikové chování žáků se vyskytlo v minulém školním roce častěji. S jeho řešením má školní metodička prevence a ostatní pedagogické pracovníce méně zkušeností, což se projevilo zejména ve zvolených postupech a vzájemné informovanosti při řešení některých konkrétních specifických případů. Pozitivem je, že škola v případě potřeby využívá pomoci externích odborníků. Nastavením funkčních pravidel je řešena i bezpečnost žáků při vzdělávání, což se projevilo v minimálním počtu a nízké závažnosti žákovských úrazů. Rizika v zajištění bezpečného prostředí při pobytu žáků a účastníků školní družiny byla v době inspekční činnosti shledána v prostorech školní zahrady/hřiště.

Posun v kvalitě materiálních podmínek školy i vzdělávání žáků ovlivňuje zřizovatel i finanční prostředky z projektové činnosti. Interiéry budovy jsou dostatečně prostorné, esteticky upravené a komfortně uzpůsobené psychohygienickým potřebám žáků. Škola má velmi dobré podmínky pro podporu digitálních kompetencí pedagogických pracovníků i žáků, k dispozici jsou jim notebooky, tablety, interaktivní panely a tabule, vizualizéry aj. Finanční prostředky z projektů umožnily párovou výuku působením tzv. tandemového vyučujícího. Z projektové činnosti bylo realizováno doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, projektové dny ve školní družině, volnočasové aktivity (badatelský a čtenářský klub, klub zábavné logiky) a další vzdělávání pedagogických pracovníků včetně sdílení zkušeností s pedagogy z jiných škol. Díky navýšeným finančním prostředkům od zřizovatele v aktuálním školním roce je možné pokrývat část úvazku jedné z vyučujících.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovanou výuku provázela klidná pracovní atmosféra, k níž vedle dodržování stanovených pravidel ze strany žáků přispívala i respektující komunikace vyučujících s žáky. Ti se na vyučující s důvěrou obraceli, nebáli se chybovat, povzbuzující pozitivní hodnocení bylo samozřejmou součástí výuky. Aktivitu a pozornost žáků se pedagožkám převážně dařilo udržovat prostřednictvím vhodné motivace, změnou pracovního místa nebo zařazováním pohybových a relaxačních činností. Kladem bylo časté využívání mezipředmětových vztahů a odkazů na reálné situace z běžného života, které přispívaly k porozumění danému tématu v širších souvislostech. Učitelky výuku správně diferencovaly podle jednotlivých ročníků, pracovní tempo přizpůsobovaly skladbě žáků ve třídě a volily takové výukové strategie, které odpovídaly charakteru probíraného učiva, věku žáků či jejich SVP. Žákům s OMJ se učitelky věnovaly individuálně, v případě neporozumění zadaného úkolu z důvodu jazykové bariéry využívaly dostupné prostředky digitálních technologií. Účinné bylo i zapojení asistentek pedagoga, jejichž podpora směřovala kromě žáků se SVP

a OMJ i k ostatním žákům třídy. Pouze ojediněle však byly vytvářeny vzdělávací příležitosti žákům s rychlejším pracovním tempem či žákům, kteří o dané učivo projevili zvýšený zájem. Plnili úkoly stejné obtížnosti jako ostatní žáci, neměli možnost vybírat si dle svých potřeb z nabídky rozšířených či gradovaných úloh. Ve sledovaných hodinách žáci též neměli příležitost rozvíjet vzájemnou spolupráci a své komunikativní dovednosti prostřednictvím práce ve dvojicích či skupinách, uplatňována byla pouze frontální výuka doplňovaná samostatnou prací. Spíše výjimečně bylo zaznamenáno zařazení metod kritického myšlení a diskuzí nad konkrétními tématy, prostřednictvím nichž by se žáci učili formulovat názory a vytvářet životní postoje. Méně příležitostí měli žáci i k vyhledávání informací z různých zdrojů a k následné práci s nimi. Na výborné úrovni byla práce s prostředky digitálních technologií, která byla nedílnou součástí výuky. Vyučující i žáci je přirozeně používali v různých situacích a rozvíjeli si tak digitální kompetence. Rezervy byly shledány v závěrečné fázi vyučovacích hodin, kdy učitelky převážně opomíjely shrnutí probíraného učiva a vyhodnocení stanoveného cíle. Rovněž žákům v dostatečné míře neposkytovaly prostor pro sebehodnocení či vzájemné hodnocení, prostřednictvím něhož by byli žáci vedeni k sebereflexi a zhodnocení svého učebního pokroku.

V českém jazyce si nejmladší žáci procvičovali čtení slabik a při nácviu psaní tvarů písmen byli vedeni ke správnému sezení a držení psacího náčiní. Logické myšlení a prostorová představivost byla u žáků rozvíjena v matematice. Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět při zkoumání zákonitostí živé a neživé přírody bylo výrazně podporováno učení se v souvislostech. Ve výuce anglického jazyka vyučující kladla důraz na správnou výslovnost a důkladné procvičení složitějších gramatických jevů. Efektivitu výuky podporovalo její převážné vedení v cílovém jazyce, méně příležitostí měli žáci ke vzájemné komunikaci např. formou jednoduchých dialogů. V pracovních činnostech byly účinně rozvíjeny pracovní kompetence žáků. Ti dokázali pracovat podle slovního návodu a předlohy, dodržovali bezpečnost při práci s nůžkami a šetrně zacházeli s používaným materiálem.

Zájmové vzdělávání ve školní družině svým obsahem navazovalo na vzdělávání základní a vhodně ho rozšiřovalo. Přístup vychovatelky k účastníkům byl vstřícný a respektující, všichni měli prostor pro volbu činností dle vlastního zájmu a momentálních potřeb. Důraz byl kladen na podporu čtenářské gramotnosti, na rozvoj vyjadřovacích schopností účastníků, jejich tvořivosti, sociálních a pracovních kompetencí. Pro zohledňování individuálních potřeb účastníků se SVP byla přínosná přítomnost asistentky pedagoga.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky žáků pedagogické pracovnice průběžně a v potřebné míře ověřovaly běžnými interními nástroji. Měly přehled o úrovni znalostí a dovedností žáků, nedostatečně se však výsledky vzdělávání a následné práci s nimi zabývaly na jednáních pedagogické rady. V rámci celkového hodnocení na vysvědčení byly výsledky žáků v období posledních tří let stabilní, většina z nich prospěla s vyznamenáním. Ojedinělý neprospěch žáků a vysokou neomluvenou absencí škola aktivně řešila s příslušnými externími odborníky a k uvedeným negativním zjištěním nastavila účinná opatření. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem zajišťuje doučování a další podpůrné aktivity. Přínosná pro eliminaci školního neúspěchu v počátcích základního vzdělávání je spolupráce s místní mateřskou školou.

Škola využívá pro porovnání celkových výsledků vzdělávání ve vybraných vyučovacích předmětech a dovednostech také externí testy, které jsou pro ni cennou zpětnou vazbu o kvalitě poskytovaného vzdělávání. Přestože jí umožňují vyhodnocovat problémové

segmenty testových úloh, škola v případě negativních zjištění nenastavuje konkrétní opatření, která by vedla ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků. V oblasti práce s výsledky vzdělávání též není nastaven systém, který by žákům umožňoval dostatečnou sebereflexi jejich práce a aktivnější podíl na hodnocení vlastních vzdělávacích výsledků. Individuální nadání či zájmy mohou žáci rozvíjet zejména prostřednictvím soutěží (např. celorepubliková soutěž Matematický klokan, literární soutěž, recitační soutěž O lysické sluníčko), zájmové kroužky škola neorganizuje. Pro žáky pořádá projektové dny, výlety, exkurze, sportovní aktivity, tematické besedy i kulturní představení.

Spolupráce školy s partnery vede k jejímu rozvoji a přispívá k jejím dobrým výsledkům. Vedle zřizovatele, který škole poskytuje materiální i finanční podporu, jsou hlavním partnerem ve výchově a vzdělávání rodiče. Ty škola průběžně různými formami informuje o výsledcích vzdělávání žáků, jsou zváni na akce školy. Pozitivně je školou vnímána kooperace s myslivci v Tasovicích, SDH Kunštát a policíí v Blansku. Škole se otevřely možnosti materiální podpory zapojením do Místní akční skupiny Boskovicko PLUS, z.s. (např. zapůjčení pomůcek pro polytechnické vzdělávání, robotických hraček aj.), která je současně platformou setkávání a výměny zkušeností s jinými školami. Při přestupu žáků na vyšší stupeň škola spolupracuje se školou v Lysicích. Efektivní je kooperace s vedením dětského domova v rámci zajištění vzdělávání dětí z dětského domova.

Závěry

Vývoj školy

- Byl zaveden školní elektronický systém, který zajišťuje pružnější informovanost zákonných zástupců žáků.
- Doplněním požadované odborné kvalifikace jedné z vyučujících se podařilo vytvořit plně kvalifikovaný pedagogický tým.
- Zkvalitnilo se materiální vybavení školy zejména v oblasti prostředků digitálních technologií.

Silné stránky

- Časté využívání prostředků digitálních technologií ve výuce podporovalo rozvoj digitálních kompetencí žáků. (2.4)
- Cílená podpora žáků s odlišným mateřským jazykem při vzdělávání vytvářela vhodné podmínky pro jejich snadnější začleňování. (6.1)
- Škola vstřícně zajišťovala inkluzivní vzdělávání širokému spektru žáků. (6.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Poradenské služby školy vykazovaly dílčí nedostatky v oblasti řešení rizikového chování žáků. (1.4)
- Metodické nástroje pro vedení pedagogických pracovníků (hospitační a kontrolní činnost, pedagogická rada) nebyly dostatečně účinné pro přijímání efektivních opatření a zkvalitnění průběhu vzdělávání. (2.1)

- Žákům nebyly vytvářeny příležitosti ke vzájemné komunikaci a spolupráci prostřednictvím kooperativních forem práce (4.2)
- Žáci byli jen v minimální míře vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. (4.3)
- Chyběla systematická práce s výsledky vzdělávání včetně nastavování účinných opatření. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vyvozovat doporučení pro zlepšování průběhu vzdělávání v jednotlivých evaluačních a kontrolních nástrojích (hospitační činnost, jednání pedagogické rady) a do problematických oblastí cílit vzdělávací akce pedagogických pracovníků základní školy a školní družiny.
- Analyzovat výsledky vzdělávání žáků, pracovat se závěry z externího zjišťování výsledků vzdělávání žáků a systematicky nastavovat účinná opatření k oblastem, v nichž byly zjištěny nedostatky.
- Promýšlet vhodné postupy při řešení specifických případů rizikového chování žáků, zlepšit vzájemnou informovanost mezi pedagogy.
- Zaměřit se ve výuce i mimo ni na rozvoj nadaných žáků či těch, kteří o učivo projeví zvýšený zájem, prostřednictvím vhodných výukových aktivit (např. obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických či gradovaných úkolů) a podpořit je tak v jejich osobnostním růstu.
- Do výuky zařazovat kooperativní formy práce, rozvíjet u žáků dovednosti spojené se sebehodnocením a vzájemným hodnocením, věnovat více pozornosti závěrům vyučovacích hodin, vytvářet příležitosti k vyhledávání informací z různých zdrojů a k následné práci s nimi, prostřednictvím metod kritického myšlení učít žáky formulovat názory a vytvářet vlastní životní postoje.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení IZO: 102 007 071 Základní škola, IZO: 118 100 742 Školní družina, IZO: 118 100 327 Školní jídelna-výdejna z 11. 10. 2023
2. M3 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2023 z 9. 10. 2023

3. Zařazení školy na seznam škol určených k poskytování jazykové přípravy žáků cizinců v základním vzdělávání Č.j.: JMK 143 732/2023 z 27. 9. 2023
4. Autoevaluace školy za poslední tři školní roky
5. Záznamy z hospitační činnosti vedené od školního roku 2022/2023
6. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělávání pedagogických pracovníků, osvědčení ze vzdělávacích akcí za období od školního roku 2020/2021 do data inspekční činnosti, Plán dalšího vzdělávání šk. rok 2023-2024 z 28. 8. 2023
7. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené od školního roku 2022/2023
8. Minimální preventivní program ZŠ Černovice pro školní rok 2023/2024, Program proti šikanování, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s odlišným mateřským jazykem
9. Školní vzdělávací program základního vzdělávání „Škola pro život“ platný od 30. srpna 2015 včetně dodatků a příloh
10. Školní řád platný od 1. 12. 2014 včetně dodatků a příloh
11. Rozvrh hodin všech tříd platný od 1. 9. 2023, rozvrh hodin všech tříd platný od 17. 10. 2023
12. Elektronický školní informační systém školy: elektronické třídní knihy, hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve školním roce 2023/2024, školní matrika
13. Písemnosti žáků – sešity, pracovní sešity (vzorek)
14. Dokumentace k hodnocení výsledků vzdělávání za poslední tři roky
15. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 12. 6. 2015, aktualizovaný k 17. 10. 2023
16. Řád školní družiny platný od 19. 9. 2008 včetně dodatků
17. Přehled výchovně vzdělávací práce – třídní kniha ve školní družině vedená ve školním roce 2022/2023 (1 ks)
18. Přihláška/zápisní lístek do školní družiny pro školní rok 2023/2024 (27 ks)
19. Výroční zpráva za školní rok 2022/2023 z 28. 8. 2023
20. Smlouva o poskytování služeb (školního stravování) s Mateřskou školou Černovice, okres Blansko z 25. 4. 2022
21. Dokumentace školy k hodnocení ekonomických podmínek, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a školního stravování
22. Inspekční zpráva čj. ČŠIB-803/15-B z 24. 6. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Šustrová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

6. 11. 2023